

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság
3.Bf.146/2020/13. szám

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a Budapesten, 2020. december 9. napján tartott nyilvános ülésen meghozta és kihirdette a következő

v é g z é s t:

Az emberölés büntette miatt Vádlott ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 2020. június 17. napján kelt 19.B.1114/2018/63. számú ítéletét helybenhagyja.

A végzéssel szemben fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

- [1] A Fővárosi Törvényszék a 2020. június 17. napján tartott tárgyaláson kihirdetett 19.B.1114/2018/63. számú ítéletével Vádlott vádlottat bűnösnek mondta ki emberölés büntetében (Btk. 160. § (1) bekezdés). Ezért őt, mint visszaesőt 10 év börtön fokozatban végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre és 10 év közügyektől eltiltás mellékbüntetésre ítélte. Megállapította, hogy a vádlott a szabadságvesztés büntetés háromnegyed részének kitöltését követő napon bocsátható legkorábban feltételes szabadságra. Rendelkezett a bűnjelekről és a bűnügyi költség viseléséről.
- [2] Az elsőfokú bíróság ítéletét az ügyészség tudomásul vette.
- [3] Vádlott és védője enyhítésért jelentett be fellebbezést.
- [4] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.630/2019/14. számú átiratában az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására tett indítványt, a védelmi jogorvoslati kérelmeket nem tartotta alaposnak.
- [5] Álláspontja szerint a fellebbezések elbírálására a Be. 598. (2) bekezdésében írt tanácsülés feltételei fennállnak. Nyilvános ülés vagy tárgyalás kitűzését nem kérte, nyilvános ülés kitűzése esetére bejelentette, hogy azon nem kíván részt venni.
- [6] Kifejtette, hogy az eljáró bíróság abszolút hatályú eljárási szabálysértést nem vétett és tekintettel arra, hogy ítélete a vádlott tárgyaláson tett beismerő nyilatkozatának elfogadásán alapult, a másodfokú bíróság a fellebbezéssel megtámadott ítéletnek a bűnösség megállapítására, a váddal egyező tényállásra, valamint a vádirati minősítéssel egyező minősítésre vonatkozó rendelkezéseit akkor változtathatja meg, ha a terhelt felmentésének vagy az eljárás megszüntetésének van helye (Be. 606. § (3) bekezdés).
- [7] Ezzel összhangban áll az, hogy ha az elsőfokú bíróság a bűnösséget beismerő nyilatkozatot elfogadja, akkor a vádirati tényállás megalapozottságát és a bűnösség kérdését nem vizsgálja (Be. 500. § (2) bekezdés b) pont, 521. § (1) bekezdés), illetve azzal is, hogy a Be. 580. § (2) bekezdése alapján a vádlott bűnösséget beismerő nyilatkozatának elfogadása esetén kizárja az ítélet elleni

fellebbezés lehetőségét a bűnösség megállapítása, illetve a váddal egyező tényállás és minősítés miatt.

- [8] A jelen ügyben a korlátozott felülbírálat terjedelmének bővítésére módot adó, a részjogerőt feloldó körülmény nem állapítható meg, így a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet a joghátrányra vonatkozó rendelkezés vonatkozásában bírálhatja felül, továbbá a Be. 590. § (7) bekezdése értelmében hivatalból dönthet az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező kérdésekről.
- [9] A bíróság a büntetés kiszabása körében irányadó körülményeket kellő alapossággal feltárta és helytállóan jelölte meg. Azok súlyozása során indokoltan helyezkedett arra az álláspontra, hogy az enyhítő és súlyosító körülmények relatív egyensúlyban állnak egymással, ezért a büntetési célokat a büntetési tételkeret középértékének megfelelő szabadságvesztés szolgálja.
- [10] A bűncselekmény kiemelkedő tárgyi súlyára figyelemmel törvényes a maximális tartamú közügyektől eltiltás mellékbüntetés alkalmazása.
- [11] Az egyéb rendelkezések ugyancsak megfelelnek a jogszabályoknak.
- [12] Mindezek alapján indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla a Fővárosi Törvényszék 19.B.1114/2018/63. számú ítéletét a Be. 605. § (1) bekezdése alapján hagyja helyben.
- [13] A vádlott védője a fellebbezés írásbeli indokolásában az enyhítésre irányuló jogorvoslati kérelmet fenntartotta, kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság a perrendtartási szabályok betartása mellett folytatta le az eljárást.
- [14] Védence élt az eljárási törvényben biztosított jogával az elsőfokú eljárásban és a vádirattal egyezően elismerte a bűnösségét.
- [15] A vádlottal szemben kiszabott 10 év szabadságvesztést azonban eltúlzottnak találta. Álláspontja szerint a sértetti közrehatást, mint enyhítő körülményt védence javára figyelembe kellett volna venni, az elsőfokú bíróság e körben kifejtett, ezt kizáró érvelésével nem értett egyet.
- [16] Utalt arra, hogy az kétségtelen tény, hogy védence a vádbeli estén több alkalommal is agresszíven lépett fel a sértettel szemben, de a sértett is ittas állapotban volt és hangoskodásával, magatartásával zavarta a szálló vendégeit.
- [17] A vádlott által tanúsított viselkedés szolgáltatathatott alapot ahhoz, hogy a sértett másodmagával magához vegye a térkövet, de a védence magatartása arra már nem adott indokot, hogy a sértett az épület belső helyiségébe történő behatolását követően nyomban nagy erővel védence feje irányába dobja a térkövet, amely dobás sikeressége esetén komoly sérülést, vagy akár halált is okozhatott volna.
- [18] Véleménye szerint a sértett e magatartásával közrejátszott, kiváltotta azt a folyamatot, amely végül a halálához vezetett.
- [19] A vádlott ténybelileg már a nyomozás során elismerte, hogy ő szúrta le a sértettet, tettét mélységesen megbánta, melynek az elsőfokú eljárás során többször hangot is adott, el is sírta magát.

A közvetlenség elvének köszönhetően a törvényszék is meggyőződhetett a terhelt megbánásának hitelességéről.

- [20] Kérte figyelembe venni, hogy a vádlott szinte letartóztatása óta rendszeres, a mai napig tartó gyógyszeres kezelés alatt áll. Depressziót, álmatlanságot, indulatkezelési problémát, valamint egyéb mentális devianciákat diagnosztizáltak nála. A terhelt mentális rendellenességeit részben az ügyben készült igazságügyi elmeorvosszakértői vélemény is alátámasztja, ezért kérte e körülménynek a vádlott javára történő értékelését is.
- [21] Mindezek alapján úgy látta, hogy az enyhítő körülmények túlsúlyban vannak, amelyek alapot szolgáltatnak a kiszabott szankció enyhítésére.
- [22] A védő a nyilvános ülésen a fellebbezés írásbeli indokolásában foglaltakat fenntartotta.
- [23] A nyilvános ülésen jelenlévő vádlott az ügy érdemét illetően és az utolsó szó jogán is azt hangsúlyozta, hogy tettét nagyon megbánta, az nem volt szándékos, mindenkitől bocsánatot kért. Az eset nagyon megviselte, úgy gondolja, hogy ezt a terhet egész életében hordozni fogja, nem tudja feldolgozni, hogy kioltotta egy ember életét, depresszióban szenved, alvászavara van, fél a rá váró büntetéstől. A büntetés-végrehajtási intézetben gyógyszereket kap a mentális problémáira, emiatt dolgozni sem tud. A nyolc általános iskolai osztály szeretné befejezni, de ez egyelőre akadályba ütközik, mert nem sikerült az eddig elvégzett osztályokat igazolnia, nincs meg a bizonyítványa. Az élettársa kitart mellette, vele rendszeresen tartja a kapcsolatot.
- [24] A másodfokú bíróság a fellebbezéseket a Be. 599. § (1) bekezdése alapján nyilvános ülésen bírálta el, amelyen az ügyészség képviselője az előzetes bejelentésnek megfelelően nem vett részt.
- [25] Az elsőfokú bíróság ítéletét kizárólag a Be. 583. § (3) bekezdés a) pontja alapján, a kiszabott büntetés mértéke miatt érte perorvoslati támadás. A másodfokú bíróság ezért a Be. 590. § (3) bekezdés alapján az elsőfokú ítéletnek csak a fellebbezéssel sérelmezett büntetést kiszabó részét bírálta felül. A Be. 590. § (5) bekezdés alapján azonban a korlátozott felülbírálat ezen kívül kiterjedt a bűnösségre vont következtetés okszerűségére, a bűncselekmény minősítésére, valamint a Be. 607. § (1) bekezdésében és a Be. 608. § (1) bekezdésében írt feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértések vizsgálatára is. Tekintettel arra, hogy az elsőfokú bíróság ítélete a vádlott beismerő nyilatkozatának elfogadásán alapult, a másodfokú bíróság a Be. 606. § (3) bekezdés szerinti korlátozásra is figyelemmel volt, miszerint a bűnösség megállapítására, a váddal egyező tényállásra, valamint a vádirati minősítéssel egyező minősítésre vonatkozó ítéleti rendelkezések megváltoztatásának csak a terhelt felmentésének vagy az eljárás megszüntetésének esetén van helye. Az ítélőtábla a Be. 590. § (7) bekezdése folytán hivatalból felülbírált az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező - az elkobzásra, a lefoglalt dologra, az előzetes fogvatartás beszámítására és a bűnügyi költségre vonatkozó - rendelkezéseket is.
- [26] Az elsőfokú bíróság az eljárást perrendszerűen, az eljárási szabályokat betartva folytatta le. A vádlott bűnösséget beismerő nyilatkozatának elfogadására a Be. 524. § (1) bekezdésében és a Be. 504. § (2) bekezdésben foglalt feltételek alapján került sor, ezt az eljárás során sem az ügyészség, sem a védelem nem vitatta. A Be. 565. § (1) bekezdés alapján a vádlott bűnösségét a bűnösség beismerésére, a bűnösséget beismerő nyilatkozat elfogadására és az eljárás ügyirataira alapította. A Be. 567. § (1) és (2) bekezdésében, a Be. 608. § (1) bekezdésében és a Be. 609. § (2) bekezdés e) pontban felsorolt eljárási szabálysértést az elsőfokú bíróság nem valósított meg, így az ítélet

hatályon kívül helyezése és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítása nem merült fel.

- [27] A beismerésre és a fellebbezések jogalapjára tekintettel az elsőfokú bíróság a Be. 562. § (2) és (4) bekezdésében biztosított lehetőséggel élve röviden indokolta határozatát. A Be. 561. § (3) bekezdés a)-c) és e) pontjában és a Be. 564. § (4) bekezdésében meghatározott kötelező tartalmi elemeket is feltüntette az ítéletében.
- [28] A korlátozott felülbírálat alapja az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás volt, miután annak megalapozottságát a másodfokú bíróság a Be. 591. § (2) bekezdésének a) pontja értelmében nem vizsgálhatta.
- [29] Az ítélet személyi része körében tett megállapítások a Be. 561. § (3) bekezdés b) pontjára figyelemmel a tényállásnak nem részei, ezért korlátozott fellebbezés esetén is helyesbíthetők.
- [30] A vádlott személyi körülményeire vonatkozóan megállapított tényeket a másodfokú bíróság annyiban pontosítja, hogy a vádlott mentális problémákkal küzd, depresszióban és alvászavarban szenved, melyekre gyógyszer szed.
- [31] Feltünteti az ítélet 3. oldalának első bekezdésében hivatkozott személyiségjegyeket, a nyomozati irat 842. oldalán található igazságügyi elmeorvosszakértői vélemény alapján feltünteti. Ezek: (fejletlen énvédelem, lazább kontroll funkciók, indulatvezéreltség, alacsony szintű frusztrációs tolerancia és kompromisszum készség, mindezek következtében jelentkező alkalmazkodási nehezítettség, valamint visszatérő heteroagresszivitás).
- [32] Az elsőfokú bíróság a vádlott beismerő nyilatkozatának elfogadására figyelemmel a vádiratban foglaltakkal egyezően állapította meg a vádlott bűnösségét és a cselekményének a minősítését is, mely törvényes volt.
- [33] A vádlott a másodfokú eljárásban az ügy érdemét illetően ismételten előadta, hogy nem szándékosan oltotta ki a sértett életét.
- [34] Ezzel kapcsolatban az ítélet tábla megjegyzi, hogy a vádlott-e nyilatkozatával valójában a tényállás megalapozottságát támadta. Az elsőfokú bíróság ítélete azonban a vádlott beismerő nyilatkozatának elfogadásán alapult, mely esetben a bűnösség megállapítása és a vádirati tényállással egyező tényállás és minősítés miatt a fellebbezést a Be.580.§ (2) bekezdése kizárja. A vádlott a 2020. június 17. napján tartott tárgyalásról készült 63.sorsz. jegyzőkönyv szerint e következmények ismeretében, többszöri bírói figyelmeztetést, kioktatást és a védővel történt konzultációt követően tette a beismerő nyilatkozatát, melynek kapcsán egyebek mellett akként nyilatkozott, hogy: „Köszönöm bíró úr, hogy elmagyarázta újra a vádirat lényegét. Minden úgy volt, ahogy a vádban van, szúrta sajnos, nem csak beleszaladt a késbe. Nagyon Sajnálom! Védőmmel is minden megbeszéltünk, ő is elmondta nekem a következményeket.” (Fővárosi Törvényszék 19.B.1114/2018/63. jkv.2.o) A vádlott által a másodfokú nyilvános ülésen előadott, az ölési szándékát vitató érvelés e körülmények mellett eredményre nem vezethetett.
- [35] Az irányadó tényállás mellett a cselekmény minősítésével kapcsolatban az ítélet tábla az alábbiakat rögzíti: az emberölés esetén az elkövető tudata átfogja a sértett halála bekövetkezésének lehetőségét, és ezt kívánja, vagy ebbe belenyugszik.

- [36] Az elkövetés időpontjában fennálló tudati állapot tisztázásánál, így annak megítélésénél, hogy az elkövető szándéka mire irányult, jelentős mértékben a külvilágban megnyilvánult és ennél fogva megismerhető tények elemzésének van jelentősége. Az emberölésre irányuló szándék megállapításánál az elkövetéskori tudattartalomra a tárgyi (objektív) és az alanyi (szubjektív) tényezőkből lehet következtetni (3/2013. Büntető Jogegységi határozat).
- [37] Ennek megfelelően jelen ügyben tárgyi oldalról a következőket kellett értékelni: a jogos védelmi helyzetben nem lévő vádlott az emberi élet kioltására alkalmas eszközzel, a 15 centiméter pengenhosszúságú grillkessel, nagy erővel a sértett mellkasának a bal felét, a szív tájékot szúrta meg, mely testtájék bántalmazása köztudomásúan az élet kioltására irányuló szándékot feltételez. A szúrás mélysége 13 centiméter volt, vagyis az alkalmazott eszköz szinte teljes egészében behatolt a sértett mellkasába, ami a szúrás erősségét és azt is mutatja, hogy a vádlott a támadást úgy hajtotta végre, hogy a sértettnek esélyt sem adott a támadás túlélésére, ebből következően szándéka a sértett életének kioltására irányult.
- [38] Ez a megállapítás alanyi oldalról is megerősítést nyert, hiszen a szakértői vélemény alapján a beszámítási képességében vádlott nem volt korlátozott, személyiségjegyei, kiegészülve az ezeken még rontó többféle kábítószer használatával és gyógyszerfüggőséggel, a bűncselekmény elkövetését megkönnyítették, elősegítették.
- [39] Mindezek alapján rögzíthető, hogy a vádlott tudata átfogta a sértett halála bekövetkezésének a lehetőségét és azt kívánta is, így a cselekmény minősítése törvényes.
- [40] A büntetés kiszabása tekintetében a másodfokú bíróság az enyhítést célzó vádlotti és védői fellebbezést nem találta megalapozottnak.
- [41] A Btk. 80. § (1) bekezdése értelmében a büntetést céljának szem előtt tartásával a törvényben meghatározott keretek között úgy kell kiszabni, hogy igazodjék a bűncselekmény tárgyi súlyához, a bűnösség fokához, az elkövető társadalomra veszélyességéhez, továbbá az egyéb súlyosító és enyhítő körülményekhez.
- [42] A törvényszék csaknem teljes körűen számba vette a vádlott javára és terhére értékelhető, büntetést meghatározó tényezőket.
- [43] További enyhítő körülményként az ítélet tábla rögzíti a vádlott jelenleg fennálló betegségét, mely mentális problémákban, depresszióban és alvászavarban nyilvánul meg, melyben a vádlott elmondása alapján szerepet játszik a büntetéstől való félelem okozta szorongás is. Az 56/2007.BK. vélemény szerint ugyanis az elkövető betegsége, jelentős mérvű rokkantsága vagy egyéb olyan körülmény, amely a büntetés elviselését megnehezíti, enyhítő hatású, és akkor is értékelendő, ha a bűncselekmény elkövetése után állott elő. E körülménynek azonban a nem kellő súllyal értékelt súlyosító körülmények mellett a büntetés kiszabására kihatása nem volt.
- [44] Nem osztotta a másodfokú bíróság a vádlott védőjének azon okfejtését, hogy a sértetti közrehatást, a vádlott javára enyhítő körülményként kellett volna értékelni. A védő e körülményre már az elsőfokú bíróság előtt megtartott perbeszédében is hivatkozott, amit a törvényszék az ítélet indokolása során helytálló és logikus érvekkel vetett el, mellyel az ítélet tábla is egyetértett. A megállapított

tényállásból nem következik az, hogy a sértett lépett volna fel támadólag a vádlott felé oly módon, hogy azt sértetti közrehatásként, s ezzel egyidejűleg enyhítő körülményként lehetne értékelni. A vádlott volt az, aki a sértett és társa, valamint a nappaliban lakók közötti hangzavarra felfigyelt és abba kérés nélkül beavatkozott, úgy, hogy a kialakult konfliktus őt nem is érintette, annak megoldására tőle senki nem kért segítséget. Az emeleti szobájából egy összecsukszó bicskával sietett a földszintre, ahol a vitába beszállt és a teraszon, a házból kilépve a késsel megtámadta a sértettet, aki a vádlott kitartó támadó magatartása elleni védekezéséppen vette fel a földről a térkövet és próbálta meg őt távol tartani. A vádlott ezt követően a sértettet és barátját kizárta a házból, miközben maga nem ment el lefeküdni, hanem várva a fejleményeket, a nappaliban tartózkodott. A sértett és társa ilyen körülmények között a szobájukba csak úgy tudtak bejutni, hogy a nappali ajtaját befeszítették, de ennek során személy ellen erőszakot nem fejtettek ki. A nappaliból a szobájuk felé indultak, amikor észlelték, hogy a vádlott egy grillkéssel - melyet a konyhából vett magához - ismét feléjük indult, és csak ezt követően dobták a vádlott felé a teraszi magukkal védekezési céllal behozott térköveket. Ebből következően a sértett az őt ért támadást nem maga váltotta ki viselkedésével, nem provokálta a vádlottat, csak védekezett azzal szemben, ezért ilyen tények mellett a sértetti közrehatás megállapítására nem volt mód.

- [45] Mindezek alapján, az értékelt bűnösségi körülményekre figyelemmel, az elsőfokú bíróság által kiszabott szabadságvesztés büntetés mértékét a másodfokú bíróság a vád tárgyává tett bűncselekmény konkrét tárgyi súlyával és a vádlott személyében rejlő társadalomra veszélyességgel arányban állónak találta.
- [46] A vádlott nem először került összeütközésbe a törvénnyel, a korábbi vagyon elleni bűncselekmény elkövetése során is alkalmazott személy elleni erőszakot, a jelen ügyben az elítélésére visszaesőként került sor. A vele szemben korábban kiszabott végrehajtandó szabadságvesztés büntetés sem tartotta őt vissza újabb bűncselekmény elkövetésétől, melynek során az indokolatlanul alkalmazott erőszak már emberéletet oltott ki. A cselekmény elkövetésére méltányolható indok nélkül került sor, őt jogtalan támadás, mellyel szemben védekeznie kellett volna korábban sem érte, és az is megállapítható, hogy szándéka kitartó volt a kés használatát illetően. Ezáltal az elsőfokú bíróság által a középértékben megállapított büntetési tartam továbbra is igazodik a bűnösség fokához és az elkövető társadalomra veszélyességéhez is, ez a joghátrány alkalmas a Btk. 79. §-ában megfogalmazott általános és egyéni büntetési célok elérésére, annak enyhítésére nem látott lehetőséget az ítéletábrla.
- [47] A vádlottal szemben helytállóan alkalmazott közügyektől eltiltás mellékbüntetést is a törvényszék, annak mértéke megfelelően igazodik a szabadságvesztés büntetés tartamához.
- [48] Az elsőfokú ítéletnek az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező egyéb rendelkezései törvényesek.
- [49] Fenti indokokra figyelemmel az ítéletábrla - a Be. 599. § (1) bekezdése szerint nyilvános ülésen eljárva - a Be. 605. § (1) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [50] A másodfokú bíróság végzésével szembeni fellebbezés lehetőségét a Be. 615. § (1) és (2) bekezdés zárja ki.

Budapest, 2020. december 9. napján

dr. Szalai Géza
a tanács elnöke

dr. Bíró Emese
előadó bíró

Radnainé dr. Solymosi Viktória
bíró

A Fővárosi Törvényszék 2020. június 17. napján kelt 19.B.1114/2018/63. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla 3.Bf.146/2020/13. számú végzésével 2020. december 9. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2020. december 9. napján

dr. Szalai Géza
a tanács elnöke

Az ítélet írásbafoglalva: 2020. december 11. napján